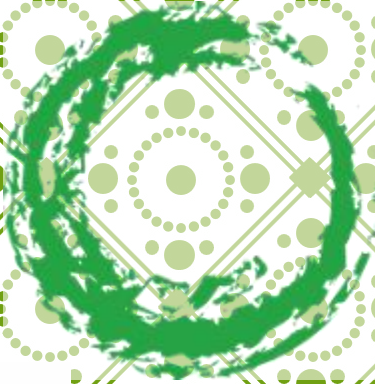

AOSMB

academische
opleidingsschool
midden-brabant

LERAREN-
OPLEIDING
TILBURG

IEDERE DOCENT EEN LEESBEVORDERAAR! START OM 14:45

Door:

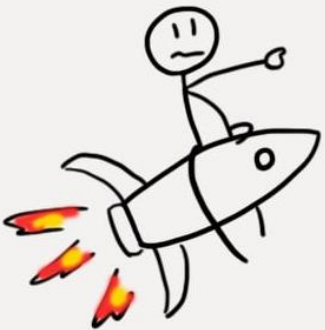
Minke van Dinter,
Dorieke Swinkels &
Susanne Smulders

AOS Midden-Brabant & FLOT

DOELEN

- Je kunt ideeën delen over hoe leesmotivatie in jouw specifieke schoolcontext verhoogd zou kunnen worden
- Je kunt een praktische koppeling maken van leesbevordering naar jouw eigen vak

WAAROM IS LEZEN ZO BELANGRIJK?

PISA 2018

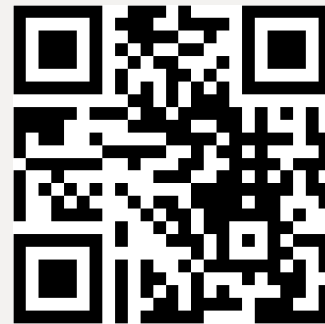
WAT IS HET BELANG VAN LEZEN VOOR JOUW LES?

www.menti.com → 33 55 78 8

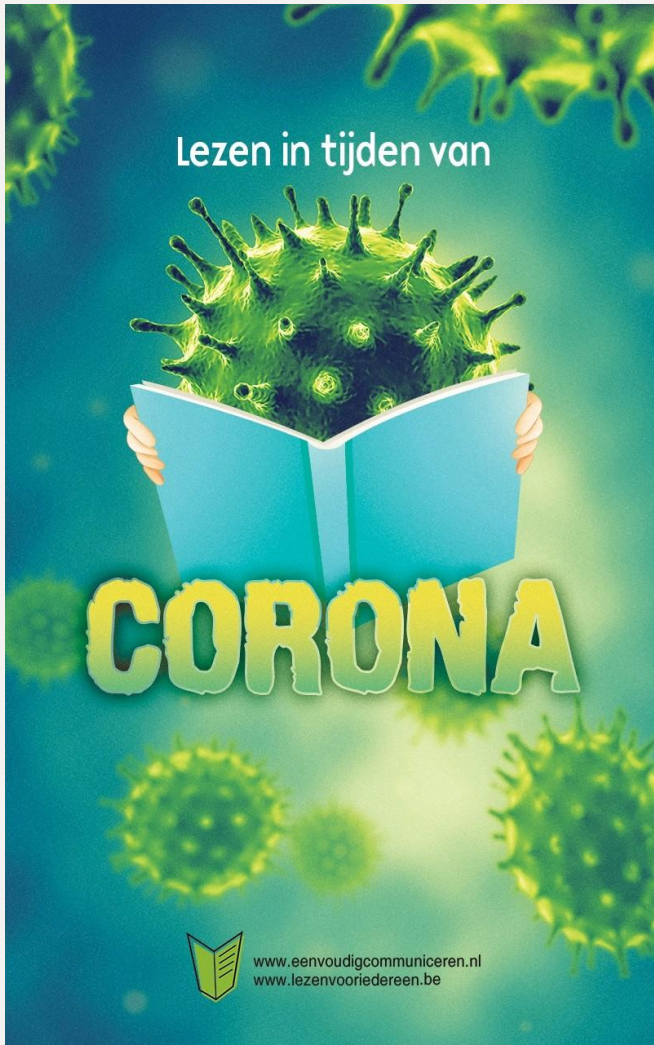

HEB JE EEN CONCREET VOORNEMEN OM OP KORTE
TERMIJN NOG IETS MET DEZE INPUT TE DOEN? EN ZO
JA, KUN JE KORT AANGEGEVEN WAT JE VAN PLAN BENT?

www.menti.com → 80 62 41 4

LEZEN WORDT STEEDS BELANGRIJKER

'Nederlanders zijn in coronacrisis meer gaan lezen dan Netflixen'

'Examens te veel gericht op taalkennis'

Vraagstelling was 'gewoon ruk' bij biologie-examen voor vmbo'ers

HOE TALIG ZIJN EINDEXAMENS VAN ZAAKVAKKEN VAN EEN MIDDELBARE SCHOLIER EIGENLIJK?

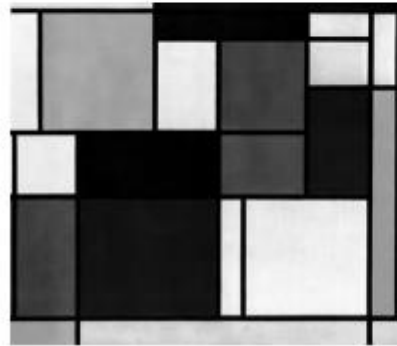

Welk vak?

Mondriaan

Piet Mondriaan (1872-1944) was een Nederlandse kunstschilder die algemeen wordt gezien als één van de grondleggers van de abstracte kunst.

Voor zijn latere werk, schilderijen bestaand uit zwarte lijnen en rode, gele, blauwe en witte vlakken, is wereldberoemd.

Een kunstenaar wil een schilderij maken dat lijkt op een schilderij van Piet Mondriaan. Hij wil daarbij voor de vlakken de drie kleuren rood, blauw en wit gebruiken. De kunstenaar vindt het niet erg als twee naast elkaar liggende vlakken dezelfde kleur hebben.

Het aantal manieren waarop hij zijn schilderij in kan kleuren, het aantal mogelijke **kleuringen** dus, hangt af van het aantal vlakken waaruit het schilderij bestaat. Het verband tussen het aantal mogelijke kleuringen M en het aantal vlakken V is: $M = 3^V$.

De kunstenaar wil minimaal vijf miljoen mogelijkheden hebben om het schilderij in te kleuren.

- 3p 1 Bereken hoeveel vlakken het schilderij dan minstens moet hebben.

Een vriend van de kunstenaar beweert dat, als je in het algemeen het aantal mogelijke kleuringen wilt verdubbelen, je gewoon het aantal vlakken moet verdubbelen.

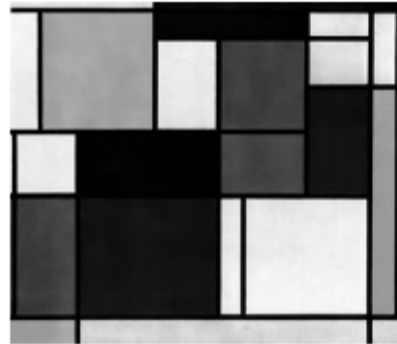
- 3p 2 Onderzoek of dat het geval is.

Welk vak?

Mondriaan

Piet Mondriaan (1872-1944) was een Nederlandse kunstschilder die algemeen wordt gezien als één van de grondleggers van de abstracte kunst.

Vooraf zijn latere werk, schilderijen bestaand uit zwarte lijnen en rode, gele, blauwe en witte vlakken, is wereldberoemd.

Een kunstenaar wil een schilderij maken dat lijkt op een schilderij van Piet Mondriaan. Hij wil daarbij voor de vlakken de drie kleuren rood, blauw en wit gebruiken. De kunstenaar vindt het niet erg als twee naast elkaar liggende vlakken dezelfde kleur hebben.

Het aantal manieren waarop hij zijn schilderij in kan kleuren, het aantal mogelijke **kleuringen** dus, hangt af van het aantal vlakken waaruit het schilderij bestaat. Het verband tussen het aantal mogelijke kleuringen M en het aantal vlakken V is: $M = 3^V$.

De kunstenaar wil minimaal vijf miljoen mogelijkheden hebben om het schilderij in te kleuren.

- 3p 1 Bereken hoeveel vlakken het schilderij dan minstens moet hebben.

Een vriend van de kunstenaar beweert dat, als je in het algemeen het aantal mogelijke kleuringen wilt verdubbelen, je gewoon het aantal vlakken moet verdubbelen.

- 3p 2 Onderzoek of dat het geval is.

Welk vak?

Opgave 5 Wie krijgt de opslag?

Twee bedrijven, Westeropslag (WOP) en Oostbox (OBX), verhuren containeropslagruimte aan particulieren in een land. Er is sprake van een heterogeen duopolie. Het land bestaat uit de regio's Oost en West. De afzet van de bedrijven wordt gemeten naar het aantal vierkante meter opslagruimte dat ze verhuren. OBX realiseert zestig procent van de totale eigen afzet in regio Oost, WOP 60% van de totale eigen afzet in regio West.

Met het oog op stijging van de kosten overweegt WOP om de verkoopprijs met tien procent te verhogen. WOP gaat ervan uit dat ook OBX een dergelijke stap overweegt. WOP onderzoekt de marktverhoudingen en de effecten op de omzet van een verandering van de prijs (matrix 1). In de uitgangssituatie verhuurt WOP 36.500 m² opslagruimte.

Matrix 1 prijscombinaties en verwachte omzet (× 1.000 euro's)

		OBX	
	P*	5,30	5,83
WOP	5	182,5; 146,3	195,8; 136,2
	5,50	173,3; 156,9	187,8; 147,9

* prijzen per m² opslagruimte

- 1p 21 Bereken het marktaandeel van WOP, gemeten in afzet, in de uitgangssituatie.

WOP stelt aan OBX voor om een prijsafsprake te maken waarbij beide de prijs verhogen met 10%. OBX doet een tegenvoorstel om per regio een prijsafsprake te maken. OBX zou in regio West de prijs verhogen met 100% waardoor WOP hier als monopolist kan optreden. Door eenzelfde prijsverhoging van WOP in regio Oost zal OBX daar ook geen concurrentie meer ondervinden.

Welk vak?

economie vwo 2019-I

havovwo.nl

Opgave 5 Wie krijgt de opslag?

Twee bedrijven, Westeropslag (WOP) en Oostbox (OBX), verhuren containeropslagruimte aan particulieren in een land. Er is sprake van een heterogeen duopolie. Het land bestaat uit de regio's Oost en West. De afzet van de bedrijven wordt gemeten naar het aantal vierkante meter opslagruimte dat ze verhuren. OBX realiseert zestig procent van de totale eigen afzet in regio Oost, WOP 60% van de totale eigen afzet in regio West.

Met het oog op stijging van de kosten overweegt WOP om de verkoopprijs met tien procent te verhogen. WOP gaat ervan uit dat ook OBX een dergelijke stap overweegt. WOP onderzoekt de marktverhoudingen en de effecten op de omzet van een verandering van de prijs (matrix 1). In de uitgangssituatie verhuurt WOP 36.500 m² opslagruimte.

Matrix 1 prijscombinaties en verwachte omzet (× 1.000 euro's)

		OBX	
	P*	5,30	5,83
WOP	5	182,5; 146,3	195,8; 136,2
	5,50	173,3; 156,9	187,8; 147,9

* prijzen per m² opslagruimte

- 1p 21 Bereken het marktaandeel van WOP, gemeten in afzet, in de uitgangssituatie.

WOP stelt aan OBX voor om een prijsafpraak te maken waarbij beide de prijs verhogen met 10%. OBX doet een tegenvoorstel om per regio een prijsafpraak te maken. OBX zou in regio West de prijs verhogen met 100% waardoor WOP hier als monopolist kan optreden. Door eenzelfde prijsverhoging van WOP in regio Oost zal OBX daar ook geen concurrentie meer ondervinden.

Welk vak?

Scheepslift

In Schotland zijn elf sluizen vervangen door één draaiende scheepslift.
De scheepslift bestaat uit twee bakken met water.
Een boot vaart de onderste bak binnen en de deur wordt gesloten.
De constructie maakt een halve draai linksom waarna de boot 24 m hoger
verder kan varen.

Je ziet een aantal afbeeldingen van een halve draai linksom van de constructie.

Welk vak?

Scheepslift

In Schotland zijn elf sluizen vervangen door één draaiende scheepslift.
De scheepslift bestaat uit twee bakken met water.
Een boot vaart de onderste bak binnen en de deur wordt gesloten.
De constructie maakt een halve draai linksom waarna de boot 24 m hoger
verder kan varen.

Je ziet een aantal afbeeldingen van een halve draai linksom van de constructie.

Natuurkunde
Examen VMBO-GL en TL
2018

tijdvak 1
donderdag 24 mei
13.30 - 15.30 uur

Welk vak?

bron 13

Een beschrijving van het klimaat in Vermont

De zomers in Vermont zijn relatief warm: de gemiddelde maximumtemperatuur ligt tussen de 25 en 28 °C in de zomermaanden. Vanaf de tweede helft van september gaan de temperaturen snel naar beneden. Waar september nog een gemiddelde maximumtemperatuur haalt van 20 tot 22 °C, moet november het doen met gemiddeld slechts 2 °C. Dat betekent dus een temperatuurdaling van maar liefst twintig graden in twee maanden tijd. Na november komt de thermometer 's nachts nog maar zelden boven het vriespunt. Gemiddeld vriest het in december, januari en februari ongeveer tien tot twintig graden. Pas vanaf april ligt de gemiddelde nachttemperatuur weer rond het vriespunt.

- 1p 13 Lees bron 13.
Bron 13 is een beschrijving van het klimaat in Vermont.
Welk klimaat past bij deze beschrijving?
- A droog klimaat
 - B gematigd zeeklimaat
 - C landklimaat
 - D tropisch regenklimaat
 - E sneeuw- en ijsklimaat

Welk vak?

bron 13

Een beschrijving van het klimaat in Vermont

De zomers in Vermont zijn relatief warm: de gemiddelde maximumtemperatuur ligt tussen de 25 en 28 °C in de zomermaanden. Vanaf de tweede helft van september gaan de temperaturen snel naar beneden. Waar september nog een gemiddelde maximumtemperatuur haalt van 20 tot 22 °C, moet november het doen met gemiddeld slechts 2 °C. Dat betekent dus een temperatuurdaling van maar liefst twintig graden in twee maanden tijd. Na november komt de thermometer 's nachts nog maar zelden boven het vriespunt. Gemiddeld vriest het in december, januari en februari ongeveer tien tot twintig graden. Pas vanaf april ligt de gemiddelde nachttemperatuur weer rond het vriespunt.

- 1p 13 Lees bron 13.
Bron 13 is een beschrijving van het klimaat in Vermont.
Welk klimaat past bij deze beschrijving?
- A droog klimaat
 - B gematigd zeeklimaat
 - C landklimaat
 - D tropisch regenklimaat
 - E sneeuw- en ijsklimaat

Welk vak?

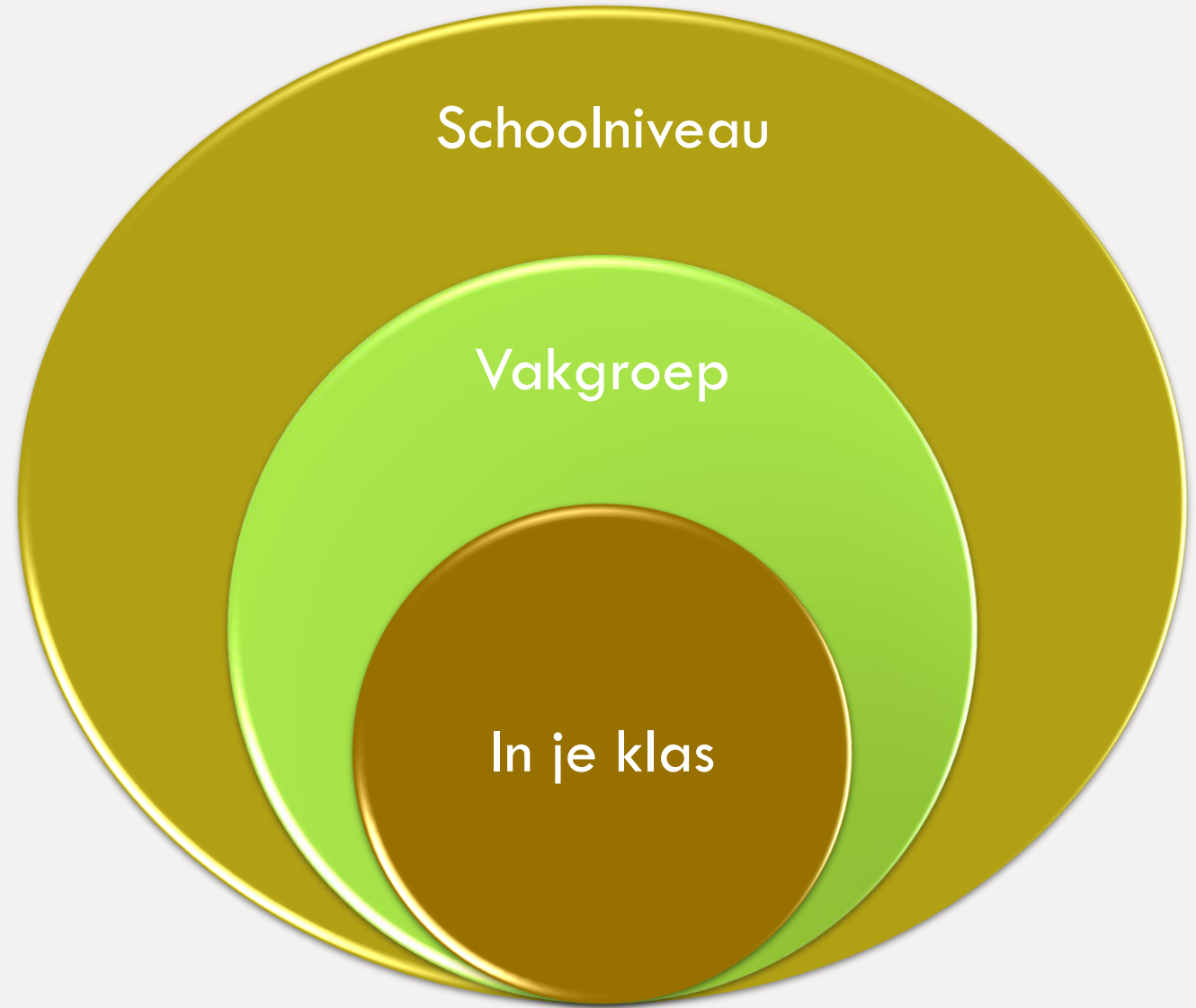
bron 13

Een beschrijving van het klimaat in Vermont

De zomers in Vermont zijn relatief warm: de gemiddelde maximumtemperatuur ligt tussen de 25 en 28 °C in de zomermaanden. Vanaf de tweede helft van september gaan de temperaturen snel naar beneden. Waar september nog een gemiddelde maximumtemperatuur haalt van 20 tot 22 °C, moet november het doen met gemiddeld slechts 2 °C. Dat betekent dus een temperatuurdaling van maar liefst twintig graden in twee maanden tijd. Na november komt de thermometer 's nachts nog maar zelden boven het vriespunt. Gemiddeld vriest het in december, januari en februari ongeveer tien tot twintig graden. Pas vanaf april ligt de gemiddelde nachttemperatuur weer rond het vriespunt.

- 1p 13 Lees bron 13.
Bron 13 is een beschrijving van het klimaat in Vermont.
Welk klimaat past bij deze beschrijving?
- A droog klimaat
 - B gematigd zeeklimaat
 - C landklimaat
 - D tropisch regenklimaat
 - E sneeuw- en ijsklimaat

WAAR SPEELT GOED LEESONDERWIJS IN DE SCHOOL?

SCHOOLNIVEAU

READING IN THE TOILET

Level: Pro

ZONDER TELEFOON
NAAR DE WC GEWEEST.

143 TEGELS.

- EST. MMXIII -
RUMAG.

Dom konijn

Terwijl de bloesem dansend neervalt
op de neus van Bob de hond en poes Minet
kijk ik naar het domme konijn
onder de laagvliegende vogel
die haar snuffende neus heel genereus
laat gebruiken als toilet

© Gedicht In Zicht

Natuur gedicht door: Gedicht In Zicht

LEESCHALLENGE

IEDERE MAAND, ÉÉN BOEK

**HEY, IK BEN
FF OFFLINE..**

#LEESCHALLENGE #FFOFFLINE

VAKGROEP

- **Talen:**

leesmotivatie (eigen leessmaak laten ontwikkelen en ontdekken) i.p.v. lezen-voor-de-lijst

- **Alle vakken:**

Samenwerking met andere vakken. Tips bij bijvoorbeeld natuurkunde voor boeken, goedgekeurd om te lezen bij Engels

Ian McEwan: Machines like me

IN JE LESSEN

Examentaal

- Hoe haal je de juiste informatie uit een opgave?
- Woordenschat en verbanden kunnen zien en leggen.

Modelling:

- Trainen op examentaal en op examenopgaven: laten zien waar de verbanden zitten: doe het voor en neem je leerlingen stap voor stap mee
- Geef voorbeelden van een goede verslaglegging in de **taal van jouw vak**
- Deel artikelen, krantenknipsels, websites, Instagram posts, etc. over je vak

IN JE LESSEN

Leesbevordering vs leesvaardigheid

Lezen voor je plezier bevordert leesvaardigheid

Examentrainingen, leesstrategieën bevorderen taalvaardigheid

Hoe bevorder je lezen?

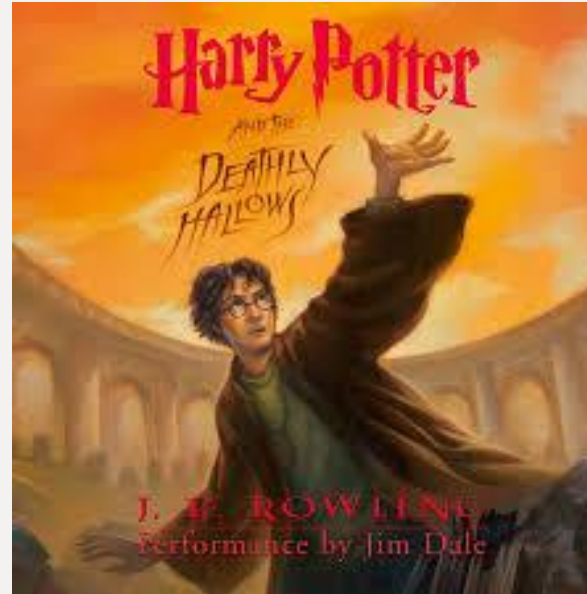
IN JE LESSEN

Modelling:

Hoe kies je een boek?

Wat zijn leuke boeken vanuit jouw vak?

Hoe sluit je aan bij het niveau van de leerling: ook een moeilijk boek kan aansluiten -
→ context!

IN JE KLAS

1001korteverhalen

Samen lezen in de klas

Bron: <https://didactiefonline.nl/artikel/in-de-biotoop-van-jette-friis-tuca>

GRAPHIC NOVELS VOOR DE LEESLIJST

SAMENGESTELD DOOR
MARGREET DE HEER
STRIJPMAKER
DES VADERLANDS
M.M.V.
BAS SCHUDDERBOOM
WILLARD MANS

Muurkrant

Bron: <https://www.bruuttaal.nl/leerling/mooi-werk>

IN JE KLAS

- Literatuurlessen → boeken voor de lijst
- Vakoverstijgend: portfolio met artikelen die ze interessant vinden → mogen leerlingen gebruiken bij opdrachten, bijv. debat
- Begin de les met even in stilte lezen
- laat leerlingen een hele les lezen
- Koppel thema's aan boeken, thema's vanuit een multi-perspectief
Bijvoorbeeld: plastic → hoe zit plastic in elkaar?
→ het probleem van de plasticsoep
→ plastische chirurgie (dystopie)
- Stripje, mopje, gedichtje, artikeltje onder so of pw, voor wie snel klaar is

GEDICHTJES VOOR IEDEREEN

vervlogen • Following
Switzerland

vervlogen 'Sommige bloemen zijn mooier
wanneer ze dood zijn.'

#letterkraalverhaal #dichtersvaninstagram
#schrijversvaninstagram #schrijven
#schrijver #dichten #dichter #poezie
#nederlands #proza #edelweiss
#postcardpoetry #postcard #ansichtkaart

nachtlampje True story toen ik met
school in Londen was in de 1e klas
ging 's nachts het brandalarm maar ik
sliep erdoorheen en niemand heeft me
uit bed gehaald dus als er brand was
geweest was ik dood. Maar iemand
was gewoon aan het roken in z'n
kamer.

vervlogen @nachtlampje roken maakt
meer kapot dan je lief is (zoals het
vertrouwen in je klasgenoten)

135 likes

AUGUST 9

acc

llowing

#versje

st
iefde

liefleven

Following

liefleven #liefleven

gedichtenvanduif Zo lief weer! ♥

yenteeeh @mikeyvey

michelleannelies @isabelvansprang

merrilljk Mooil

zettje Heel mooi

coach_creatingsmiles De keuze om een
masker voor te houden ligt bij jou en niet
de ander. Snap overigens de intentie van
het gedicht, mooi! ☺

renatepeterss True!

isabelvansprang @michelleannelies ♥♥

mrs._me_ Heel mooi.. +"

lauraaellisee @jackiebestt ly♥

josinevs @clazinapallada ♥

xpienterhaar @thomaslegten ☺

2.042 likes

1 DAY AGO

Add a comment...

GEDICHTJES VOOR IEDEREEN

- Laagdrempelig: leg de lat niet te hoog.
- Makkelijk visueel te maken: ophangen in lokaal, onder proefwerk plakken etc., etc.
- Belevingswereld jongeren
- Kort en krachtig
- Losstaand, hoeft niet meteen getoetst te worden
- Social media: bijvoorbeeld Instagram

KEES SPIERING

Slecht

Voor de meesten op school
tellen maar twee sporten.
In de eerste ben ik slecht.
In de tweede slechter.

Als ik wreef wil schieten
wordt mijn been een tuinslang.
Binnenkant rechts gaat beter
maar te zacht: als een puppy
huppelt de bal bij mij vandaan.
Dus punter ik. Zwaait de bal
over het veld als een kogel
uit een krom kanon. Nooit
belandt hij waar ik wil.

Ik leer nog eerder vliegen
dan een handstand maken.
Mijn armen trekken me niet
op aan ringen of rekstok.
Anderen klimmen als apen
langs touwen naar het plafond
terwijl ik vlakbij de vloer
hang te beven. Op lage banken
gniffelen jongens die nog moeten.

Ik ben goed in volleybal
maar dat telt dus niet
vinden de meesten.

RUPI KAUR

*this is the recipe of life
said my mother
as she held me in her arms as i wept
think of those flowers you plant
in the garden each year
they will teach you
that people too
must wilt
fall
root
rise
in order to bloom*

- rupi kaur

Elementaire wiskunde

Ik ben eenzaam

maar niet alleen

Ik ben alleen

maar niet eenzaam

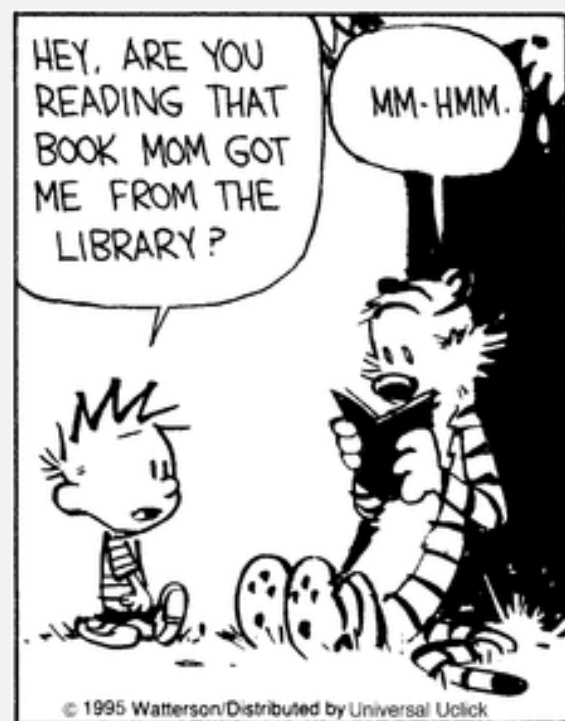
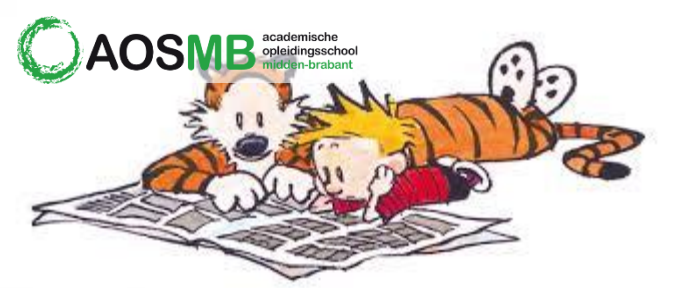
Eenzaamheid is veel meer

dan de uitkomst

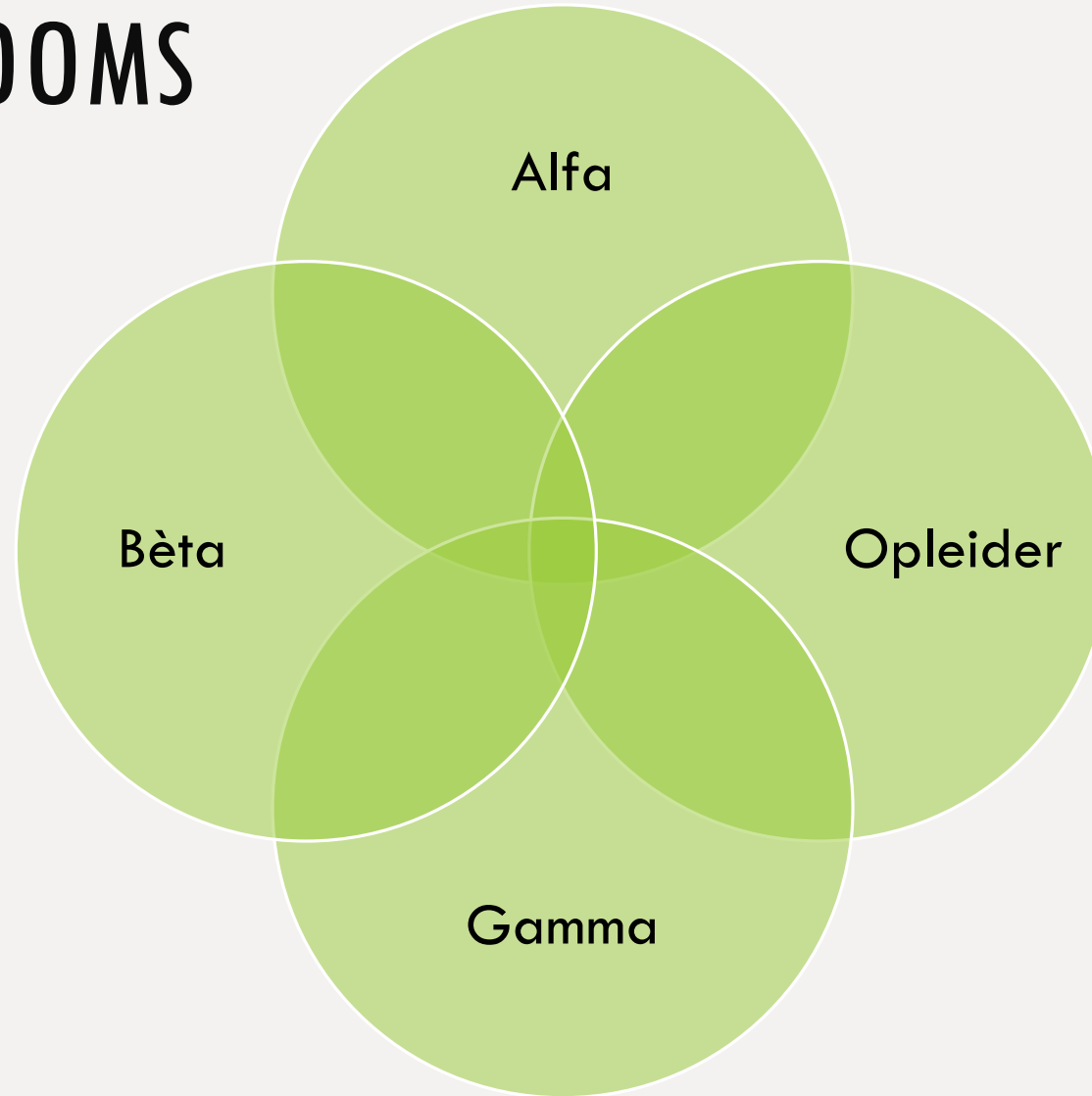
van een rekensom

tussen mensen

© Olivier Constant

BREAKOUT ROOMS

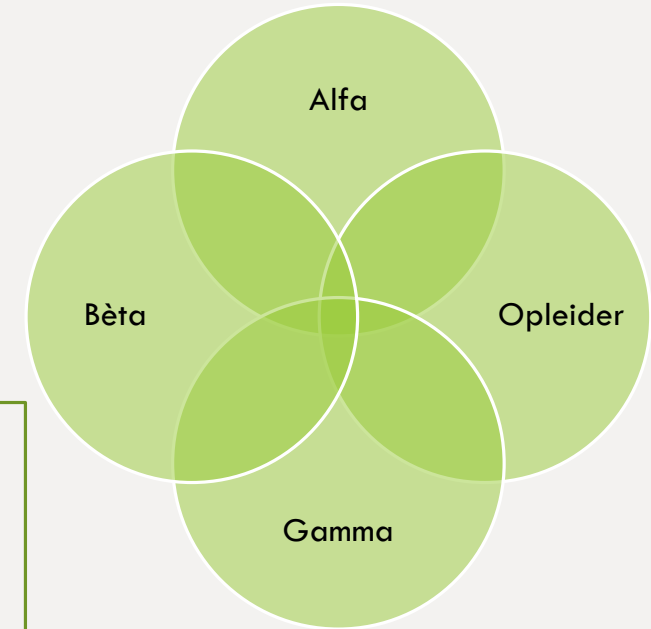
OPDRACHT

In break out rooms alfa bèta of gamma:

Groepsopdracht

- Wijs een voorzitter aan in je groep, deze persoon leidt het gesprek
 - Zoek een artikel, gedicht, verhaal, blog, strip, boek etc. dat je in zou kunnen zetten in jouw lessen
 - Welke opdracht kun je erbij bedenken? En welke werkvorm kies je?
 - Hoe zorg je voor een koppeling met de lesstof
- Iedere breakout room krijgt max 2 minuten om hun idee te pitchen!

Interesse in het denken buiten je eigen vak over *leesbevordering op scholen*?
Ga naar de breakout room “**Opleiders**”!

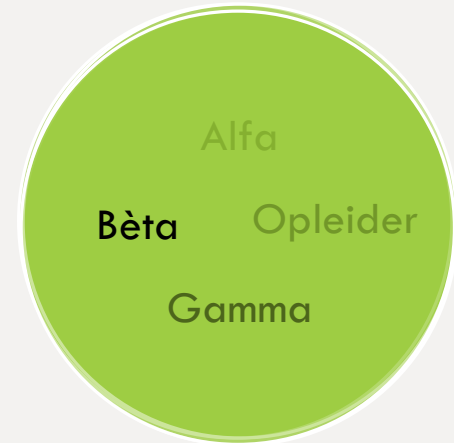
Terug om 15:20

OPDRACHT

Vakoverstijgend denken

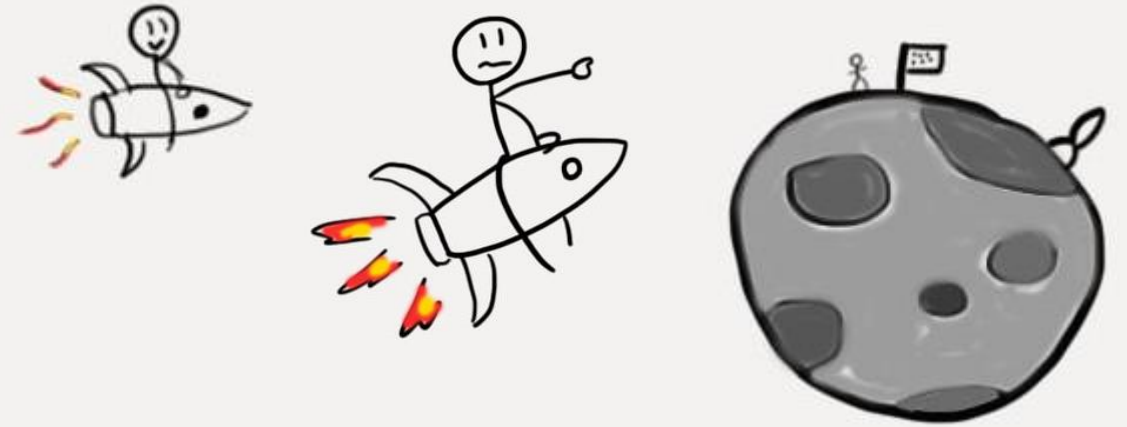
Groepsopdracht

- Wijs een voorzitter aan in je groep, deze persoon leidt het gesprek
 - Je hebt zojuist allerlei pitches gehoord. Hoe kun je er meerdere vakken bij betrekken?
-
- Iedere breakout room krijgt max 2 minuten om hun idee te pitchen!

Terug om 15:35

DOELEN

- Je kunt ideeën delen over hoe leesmotivatie in jouw specifieke schoolcontext verhoogd zou kunnen worden
- Je kunt een praktische koppeling maken van leesbevordering naar jouw eigen vak

De volgende webinar is op 7 januari

Bereid je voor op deze bijeenkomst door de opdracht op de Padlet van bijeenkomst 2 uit te voeren.

De link voor de nieuwe Padlet krijg je binnenkort

TIPS WISKUNDE

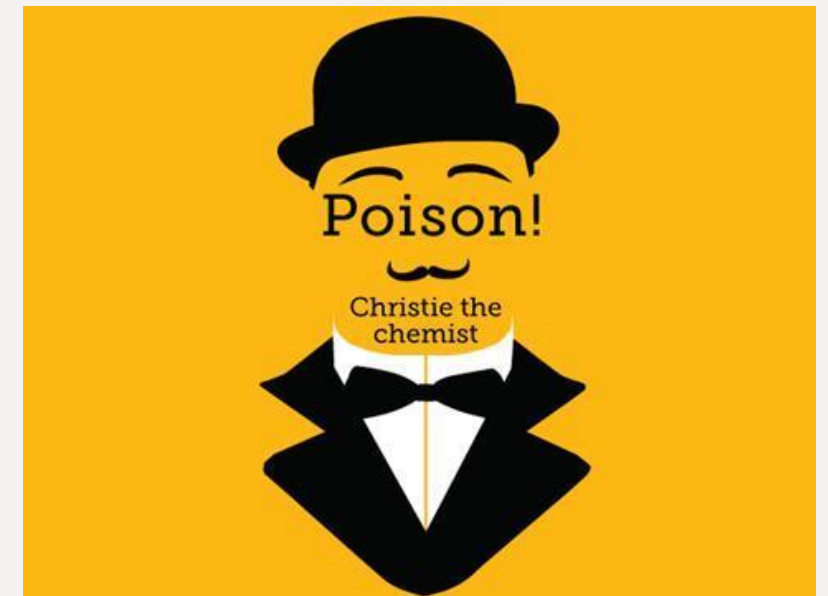
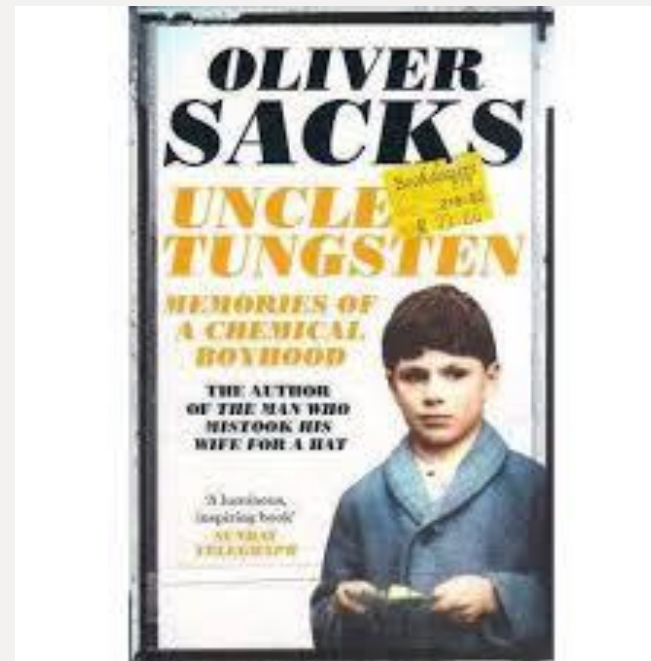

<http://www.librarything.com/catalog/wiskundemeisjes>

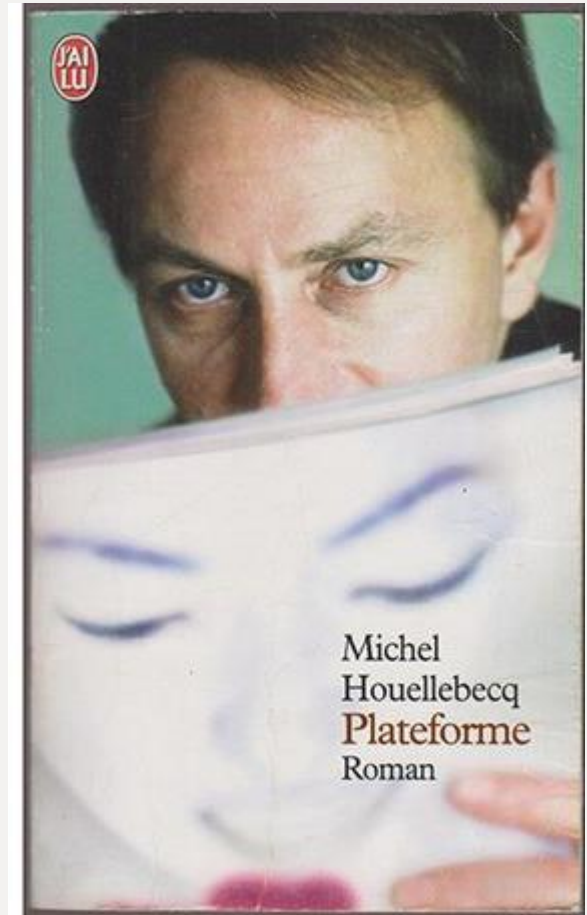
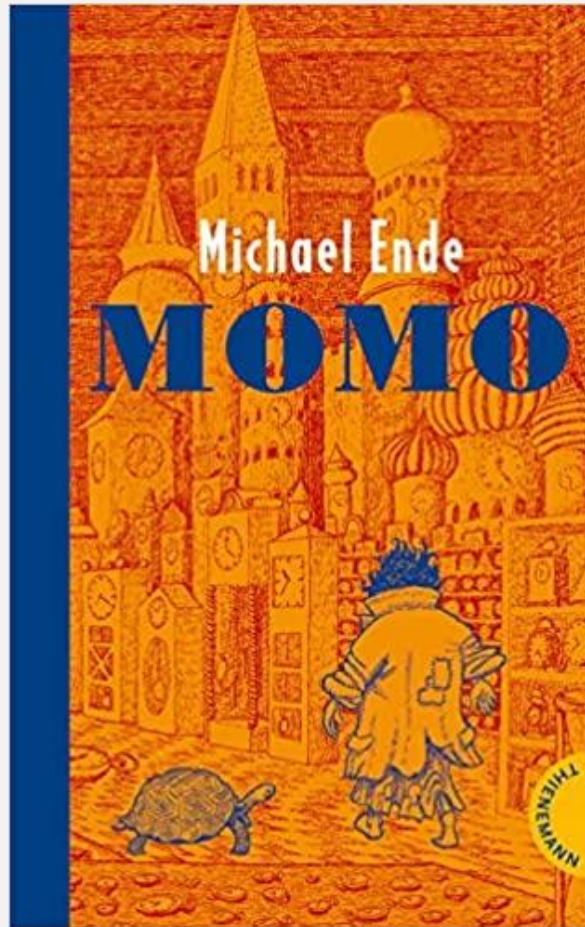
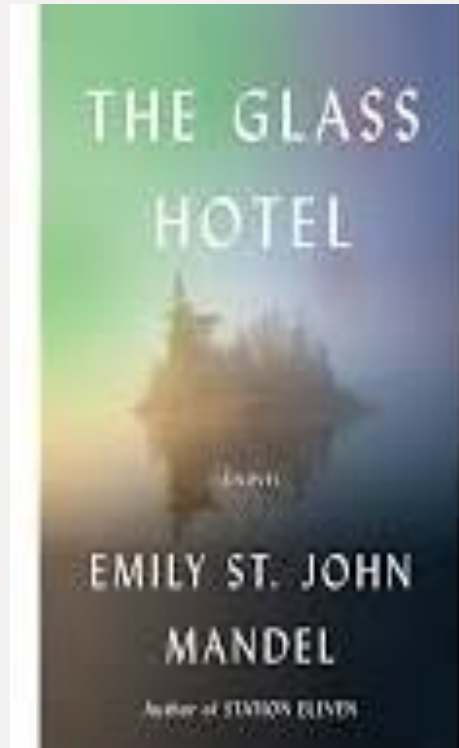
NATUURKUNDIGEN

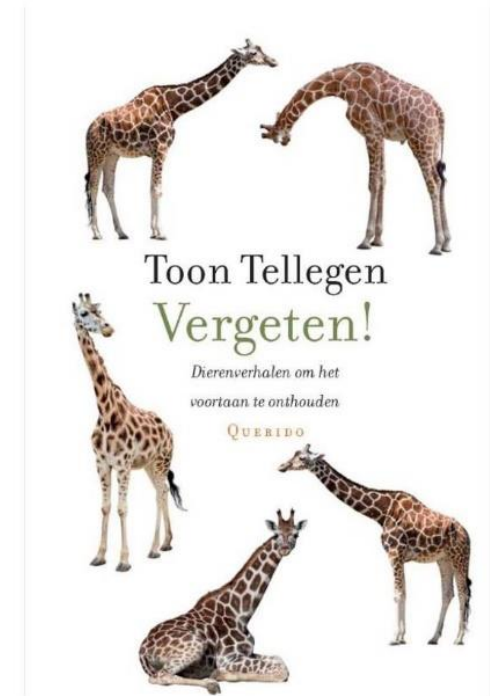
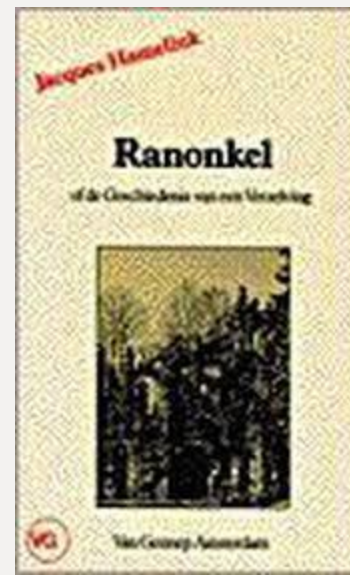
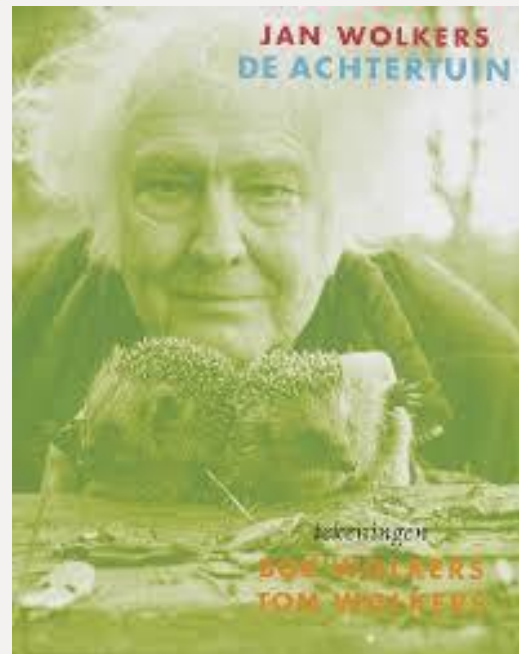
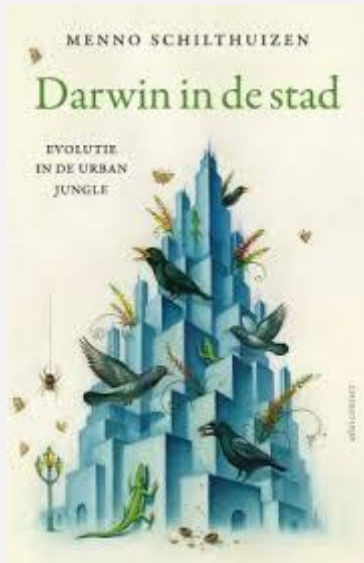
SCHEIKUNDE

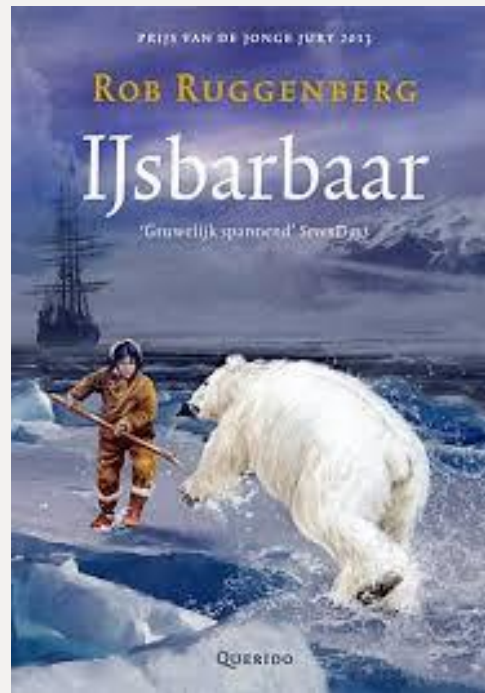
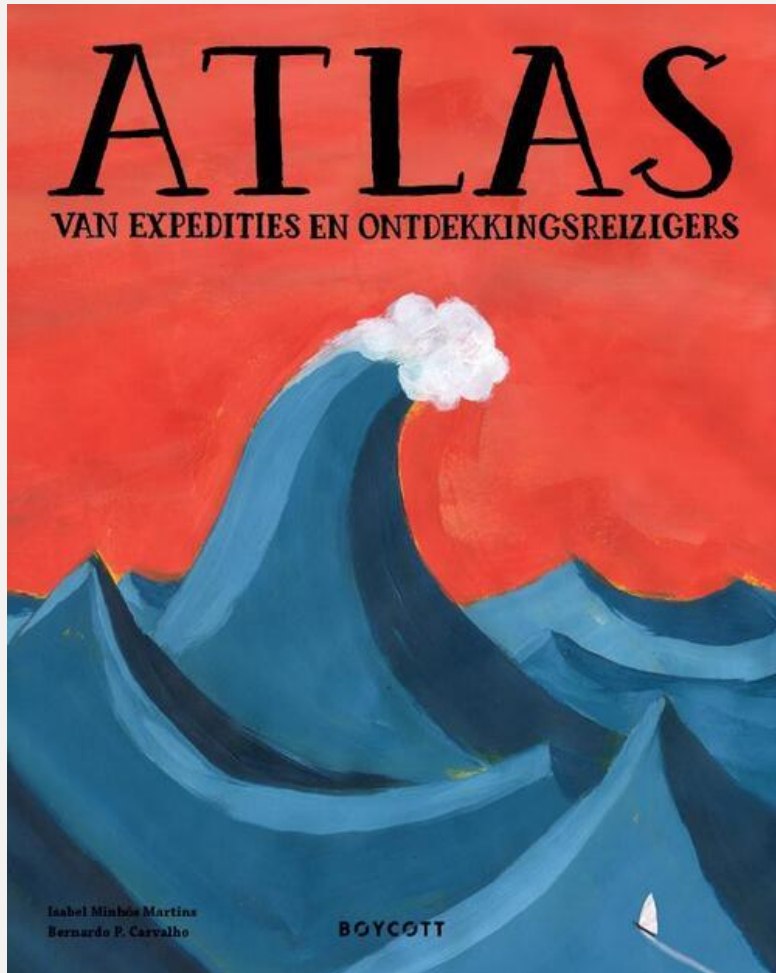
ECONOMIE

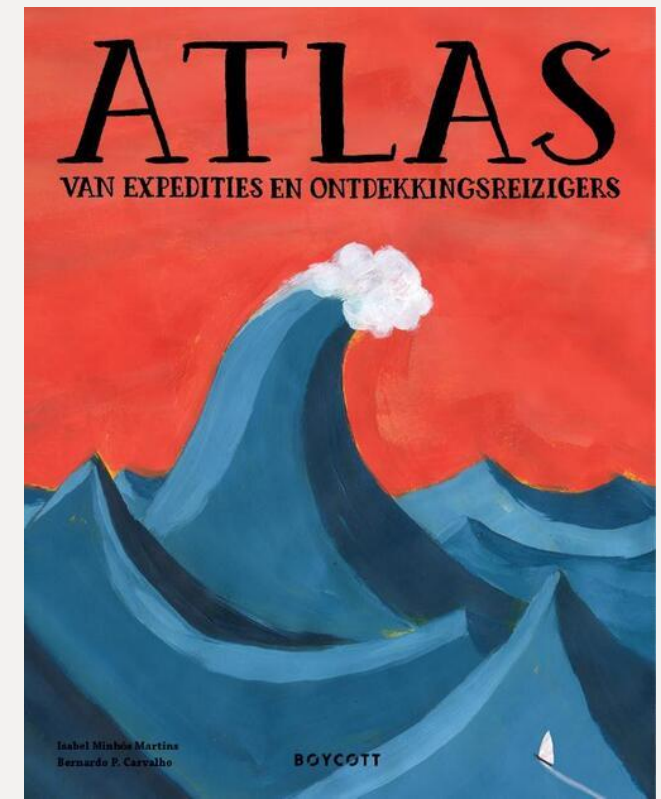
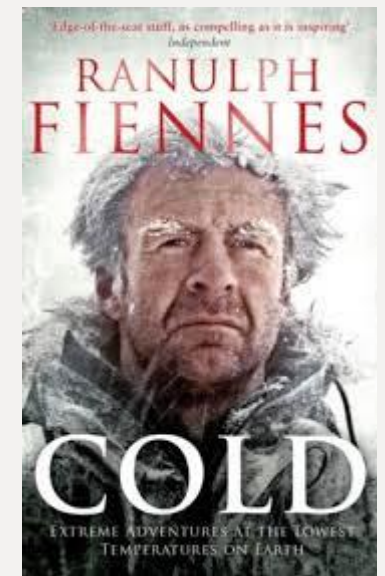
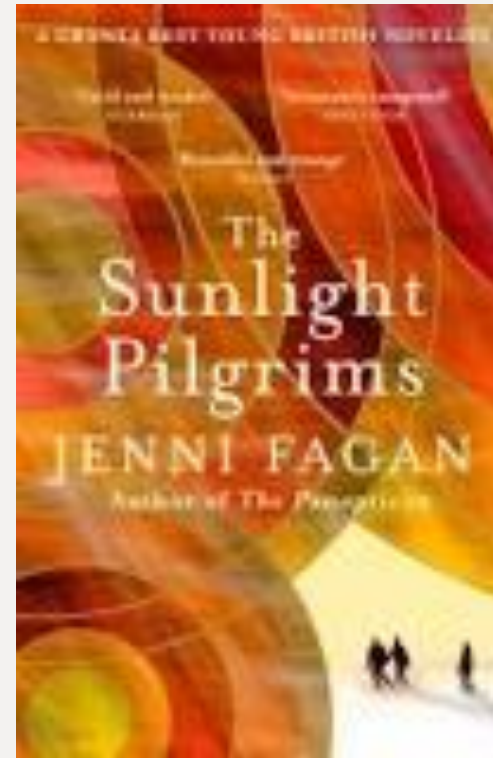
BIOLOGIE

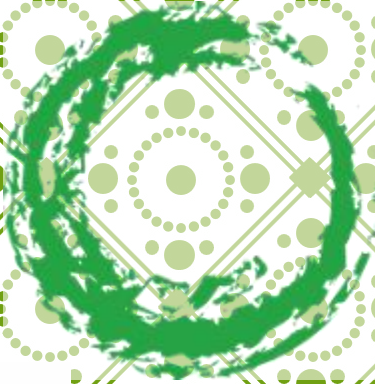

GESCHIEDENIS

AARDRIJKSKUNDE

AOSMB

academische
opleidingsschool
midden-brabant

LERAREN-
OPLEIDING
TILBURG

IEDERE DOCENT EEN LEESBEVORDERAAR!

Door:

Minke van Dinter,
Dorieke Swinkels &
Susanne Smulders

AOS Midden-Brabant & FLOT